

Jó tett helyébe milliós bírság...(2)

Az adózás rendjéről szóló, 2003/XCII. törvény (Art.) 93.§.(4)-(5) bekezdései, a 97.§.(5) bekezdése és a 104.§.(3) bekezdései tárgyalják a próbavásárlás mindkét félre vonatkozó szabályait. Ennek alapján az adatgyűjtést célzó helyszíni ellenőrzés - e kategóriába tartozik a próbavásárlás is – akkor is megkezdhető, ha az adózó, vagy annak meghatalmazottja, képviselője nincs jelen, csak az értékesítésben közreműködő személy. Az ellenőrzési jogosultságot a próbavásárlás *befejezésekor* kell igazolni, és ezzel egyidejűleg az eladó az áru visszavétele mellett a vételárat köteles visszatéríteni. Az ellenőrzési eljárásban a próbavásárlás és annak eredménye bizonyítási eszköz, illetve bizonyíték. Az ellenőrzés megállapítását az adóhatóság a próbavásárlás során jelen lévő alkalmazottal, az értékesítésben közreműködő személlyel ismerteti.

Számunkra fontos továbbá még az Art. 97.§.(6) bekezdése is. Jelesül: a nem bizonyított tény, körülmény – a becslési eljárás kivételével- az adózó terhére nem értékelhető.

Mi történt ehhez képest Pécsen? A próbavásárlás során az értékesítésben közreműködő személy jelen volt, és az Art. szerinti utólagos tájékoztatása , illetve az ellenőrzés megtörte tényének utólagos bejelentése is megtörtént. Ez idáig eleget tesz a papírformának. Viszont a próbavásárlás olyan tevékenységre irányult, amely a vállalkozás profiljába nem tartozik, az adóhatóság nyilvánvalóan birtokában van az adózó által folytatott tevékenységekre vonatkozó adatoknak. (Nyilvánvaló képtelenség például egy fogorvos magánpraxisában azt ellenőrizni, hogy készít-e szemüveget vagy árul-e süteményt - bár csak óvatosan a „repi” rágógumikkal. Könnyen a pécsi vállalkozó sorsára juthat a fogorvos is, ha a váróteremben ásványvizet ihat a páciens, illetve a beavatkozást könnyek nélkül tűró kisgyerek rágógumit, pici tubus fogkrémet kap ajándékba.)

Jelen esetben tehát az adóhatóság képviselője az eladót olyan tevékenységre bírta rá, amely nem tartozik az üzlet profiljába – ezt az eladó közölte is -. Továbbá nem kötelezhető az üzlet nevében nyugta adására olyan tevékenységről, amelyet nem az üzlet folytatott, csak az eladó, de szigorúan magánszemélyként. Ha semmi bizonyíték nincs arra nézve, hogy az üzletben rendszeresen, ismétlődő jelleggel mégis végzik a kérdéses tevékenységet, akkor ez az ügylet az üzlet terhére nem értékelhető.

Az Art. előírásainak megfelelően azonban az adókötelezettséget nem befolyásolja az a tény, ha – az egyébként gazdasági eredményt hozó – ügylet nem legális (1.§.(7) és (9) bekezdések..), de ez nem változtat azon a tényen, hogy az a bizonyos 150,-Ft az eladó, mint magánszemély (szolgáltatás nyújtásáért kapott ellenérték) esetében jelenhet meg személyi jövedelemadó-köteles bevételként (SZJA-tv. 4.§. (2) bek.). Magánszemélyként nem kötelezhető nyugta adására. Ennek az eszméletlenül nagy bevételnek az adója legrosszabb esetben is 54,-Ft (100,-Ft alatti hátralékot az adóhatóság például nem is követel, továbbá előlegként sem kell befizetni a magánszemélynek az önálló tevékenységéhez/tevékenységeihez kapcsolódó, év elejétől halmozottan 10 ezer Ft-ot el nem érő adóelőleget). Arra, hogy az illető nem szándékozta e tételt bevallani a 2009. évi bevallásában (2010-ben), pedig végképp nincs bizonyítéka az adóhatóságnak.

Az 1 millió forintos mulasztási bírság pedig a bizonyos esetekben – például nyugtaadás elmulasztása - *adható maximum*. A teljes összeg – plusz az eladó 50 ezer forintos bírsága -

kiszabása a 150,-Ft bevétel és a költségvetés vesztesége a kapcsolódó adóhiány tükrében akkor is túlzott, ha az üzlet egyébként visszaeső bűnös a nyugtaadás elmulasztásában.

Egyéni vállalkozók személygépkocsival kapcsolatos költségeinek elszámolása

Ahogy arról az előző Hírlevélben már esett szó, a részletes útnyilvántartás a költségelszámolás alapja. (Kivéve a havi 500 km átalánnyal megelégedő vállalkozókat, nekik nem kell útnyilvántartást vezetniük.) Költség csak az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggésben megtett, az útnyilvántartásban feltüntetett utakra számolható el.

A gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos költségek - az SZJA-törvény értelmezésében - üzemanyagköltségből és fenntartási, javítási, felújítási költségekből állnak. Ebből következően az üzemeltetési költségeknek nem része például a parkolás, az autópálya-matrica vagy a garázs bérletének díja, akkor sem, ha a gyakorlati életben ezeket a tételeket is a gépkocsi üzemeltetésének költségei közé soroljuk.

Az üzemanyag-felhasználás költségét az útnyilvántartásban szereplő, a vállalkozói tevékenységgel összefüggő kilométerek alapján, *fogyasztási normák* figyelembevételével számoljuk el. Ezeket a normákat egy kormányrendelet (60/1992.(IV.1.I.) tartalmazza, kétféle lehetőséget kínálva. Azaz: alkalmazhatjuk az érintett gépkocsitípusra megadott normát, vagy a gépkocsi lökettérfogata szerint meghatározott normát. A két lehetőség közt az egyéni vállalkozó szabadon választhat, de egy negyedéven belül nem térhet el a választott módszertől. Azaz lehetséges, hogy január 01-től március 31-ig valaki a gépkocsitípus szerinti normával számoljon és április 01-től június 30-ig a lökettérfogat figyelembevételével, de nem keverhető a két módszer. Azaz nem lehet - például - január 01-től február 10-ig az egyik majd február 11-től március 31-ig a másik módszerrel számolni.

Az üzemanyag áráként vagy az adóhatóság által közzétett ár, vagy a számlák szerinti üzemanyagár vehető figyelembe. Fontos, hogy ez a választás ebben az esetben is csak negyedévente módosítható. Az adóhatóság a honlapján (www.apenh.hu) teszi közzé havi bontásban az üzemanyagárakat, illetve azok a Magyar Közlönyben is megtalálhatóak. A fenntartási költségeket számlákkal kell alátámasztani, és azok csak a hivatalos, üzleti célú használat arányában számolhatóak el költségként. (Ha például a gépkocsi éves futásteljesítménye 60%-ban a vállalkozáshoz kapcsolódik és 40%-ban személyes célból (nyaralás, bevásárlás, rokonlátogatás, stb.), akkor a javítási költség 60%-a tekinthető elszámolható költségnek.) Ha a vállalkozó visszaigényelheti az üzemanyag áfáját - például bérbe adja a gépkocsit-, akkor csak számlával számolhatja el ezt a költséget, az adóhatóság által közzétett üzemanyagár nem alkalmazható. .

Ha az egyéni vállalkozó a **saját tulajdonú** - ideértve a házastársa tulajdonában lévő járművet is - használata esetén már említett havi 500 kilométer után számol el átalányt, akkor ezt a módszert a teljes adóévre - tehát nem lehet negyedévente váltani - választja. Ekkor az üzemanyagköltség a norma szerinti üzemanyag-mennyiség és az adóhatóság által közzétett ár alapján számolható el, míg a fenntartási költségeket kizárólag a kilométerenkénti 9,-Ft általános személygépkocsi-normaköltség figyelembevételével lehet elszámolni (azaz számlákkal akkor sem, ha a vállalkozó rendelkezik számlával a javításról, karbantartásról).

Sajátos helyzet, ha az egyéni vállalkozó **gépjárművezetés gyakorlati oktatásához** használja a gépkocsiját. Ebben az esetben a járművezető gyakorlati szakoktatók saját jármű üzemeltetésének költségtérítéséről szóló, 124/1994.(IX.15.) Kormányrendelet előírásait is figyelembe kell vennünk. A rendelet egyrészt járműkategóriánként előírja a tanóránként elszámolható futásteljesítményt, továbbá az ehhez kapcsolódó tanóránként elszámolható egyéb költségeket. A saját gépjárművével gyakorlati oktatást végző egyéni vállalkozó egyrészt elszámolhatja a járműkategóriához megadott futásteljesítmény mértékében az üzemanyag-felhasználás értékét (ahogy azt fentebb az egyéni vállalkozók esetében tárgyaltuk), másrészt az egyéb költséget a Kormányrendelet szerint. Ezen felül

fenntartási, javítási költséget, értékcsökkenési leírást elszámolni nem lehet.

Világítsuk meg ezt a dolgot egy **példával!**

Egyéni vállalkozónk személygépkocsi vezetését (B. kategória) oktatja. Az ehhez kapcsolódó futásteljesítmény 21 km / tanóra, egyéb költség 323,-Ft/tanóra. A gépkocsi fogyasztási normája 8,0l /100 km. Az üzemanyag ára 253,-Ft / l. Ez 20,24 Ft üzemanyagárat jelent kilométerenként (253*8,0/100). Tanóránként vállalkozó barátunk az alábbi költséget számolhatja el:

$(21 \text{ km} * 20,24 \text{ Ft}) + 323,-\text{Ft} = 748,04\text{Ft}$, azaz 748,-Ft..

Fentiek a *gyakorlati oktatásra* vonatkoznak, ha a vállalkozó a leendő járművezetőknek elméleti oktatást (KRESZ, elsősegély, stb.) tart, akkor rá az egyéni vállalkozókra általában érvényes szabályok vonatkoznak, a 124/1994.(IX.15.) Kormányrendeletben előírtak nem.

Az értékcsökkenés, a lízingdíj és a nem saját tulajdonú gépjárművek költségeinek elszámolásával **folytatjuk a következő Hírlevélben!**

Nehezebb és drágább: óvatosabb hitelezési politika a bankoknál /4. rész

Az adózott eredmény megegyezik jelen esetben a mérleg szerinti eredménnyel, amely példabeli cégünk esetében 3.900 e Ft 2009-ben. Tételezzük fel, hogy ehhez 16 millió Ft árbevétel tartozott.

Az **árbevétel arányos nyereség** mutatója példabeli cégünk esetében ekkor :

$(3.900 \text{ e} / 16.000 \text{ e}) * 100 = 24,376\%$.

Ez a mutató azt számszerűsíti, hogy az értékesítés mennyivel járult hozzá az adózott eredményhez, mennyire gazdaságos az adott cég működése. Annál jövedelmezőbb a vállalkozás, minél nagyobb értéket kapunk a fenti mutató számításakor. Ha az ágazati sajátosságok miatt az árbevétel-arányos nyereség szerény, akkor a jövedelmezőségi hátrány nagyobb forgalommal egyenlíthető ki. (Persze ez válság idején egyáltalán nem könnyű!). A mutató tehát számszerűen kifejezi az adott cég piaci helyzetét, a piaci konkurenciaharc intenzitását., következtetni enged a vállalkozás jövőbeni eredményére. Az éves nyereséget az üzletmenettől független és rendkívüli hatások is befolyásolják, a cég megítélése során pusztán e mutatóra támaszkodva torz képet kaphatunk a vállalkozásról. A nyereséget befolyásoló rendkívüli hatások rendszertelenül lépnek fel, ráadásul gyakran nincs határozott összefüggés az éves beszámolóban lévő pénzügyi és rendkívüli (azaz az üzemi, üzleti tevékenység körébe nem tartozó) eredmények és az éves árbevétel között. Ezért célszerű a mutatót a pénzügyi és rendkívüli eredmény figyelmen kívül hagyásával is kiszámítani (e tételekről a kiegészítő mellékletből is kaphat információt a bank).

Példánkban a vállalkozás mutatója 24,376%, azaz ez most csak 1 pontot ér a bank számára.

A vagyonarányos nyereség : (adózott eredmény / összes eszköz*100= $3.900 \text{ e} / 30.900 \text{ e} * 100 = 12,62\%$

A mutató azt mutatja meg, hogy a vállalkozás a rendelkezésre álló összes vagyonhoz képest

mekkora nyereséget ért el a vizsgált időszakban.

Persze ennek megítélését is befolyásolja, hogy - például – a vállalat eszközállományának értéke azért magas, mert jelentős beruházásokat hajtott végre, amelynek hatása az árbevételre csak a következő év(ek)ben realizálódik, vagy esetleg ténylegesen gazdaságtalan működtetésről van szó. A döntést ismét csak az előző időszakok vizsgálata és a kiegészítő mellékletből nyerhető információk segítik. Példabeli vállalkozásunk esetében az előző két évben is alig 10%, illetve 12% feletti értéket kapunk e mutató számításakor. A tárgyi eszközök aránya a vizsgált években nem növekedett olyan arányban, hogy a mutató alacsony értékét csak később megtérülő beruházásokkal magyarázhatnánk. A gazdaságos működéssel tényleg van valami gond!
Ha a bank által elvárt mérték - például - 40%, akkor ennek csak 31,55%-át teljesítette a cég, és mivel az árbevétel arányos nyereség mutatóját sem értük el, ez sajnos 0 pont.

Folytatjuk!

A téglajegyű játék

Nemrégiben az írott és az elektronikus sajtó egyaránt lelkesedve adott hírt egy építési vállalkozó új kezdeményezéséről, amellyel a válság miatt „nyakán maradt” lakást kívánta értékesíteni. Lényegében **ingatlantomboláról volt szó**, a játék szervezője sorsjegyeket bocsátott ki - ha jól emlékszem 25 ezer forintos címletekben - , amelyeket egy előre meghirdetett helyen és időben sorsol ki. A nyertes kapja az ingatlan tulajdonjogát. Az ötlet olyan népszerű volt, hogy volt, aki magát ezt az eljárást, mint vagyoni értékű jogot kívánta az ötletes vállalkozótól megvásárolni. Nos, erre is érvényes, hogy minden, ami jó, az vagy hizlal, vagy törvénytelen, vagy erkölcstelen – vagy nem tetszik az APEH-nak. Jelen esetben a hizlaló hatáson kívül lényegében minden adott. Az adóhatóság a napokban tette közzé állásfoglalását a fenti esethez kötötten, hogy az ilyen és ehhez hasonló játékok a szerencsejátékokra vonatkozó jelenleg hatályos magyar jogszabályok szerint egyértelműen szerencsejátéknak minősülnek, és - mivel ezt nem a kizárólag erre jogosult állami játékszervező szervezte – **tiltott szerencsejátéknak minősül. Az engedély nélküli szerencsejáték szervezőjét az állami adóhatóság 500.000,-Ft-tól 10.000.000,-Ft-ig terjedő összegű bírság megfizetésére kötelezi, illetve a szervező ezen tevékenysége büntetőjogi felelősségre vonás alapjául is szolgálhat.**